

ASK 2014

Sagnlandets Venner i Lejre

nr. 1



Solstenen ved Danelabyrinten –

Nu ses soltegnet på stenens underside, men stenen selv gav sig ikke!

Det knagede, og det knagede igen, da mere end to snese stentrækkere den 10. maj justerede reb og knuder og ventede og endelig fik lov at trække.



Men nej - Solstenen ligger der stadig.

Den gav sig ikke - Det gjorde til gengæld A-bommen. Først troede vi, at det bare var træværket, der gav sig lidt, men efter flere forsøg stod det klart, at bommen ikke ville kunne holde. Derfor indstillede vi forsøget indtil videre.

Solstenens 5 tons var igen for stærke, men soltegnet er dog kommet til syne.

Hvad nu? Det hører I nærmere om, når nye planer er på plads

For op, det skal den, Solstenen

Champagnen og filmen om stentrækkernes dåd ved Vikingskibet og Solstenen var der ikke noget galt med.

Filmen kan alle nu se i biografen i Velkomstcentret. Den er rigtig god. Mere end 300 mennesker i alt har været med til at trække. Selvom ikke alle ses på filmen, viser den noget om indsatsen sammen.



Kort frist - Motionsløb for alle – Jagten på Sagnkongerne Fredag den 23. maj

Hjælp Skjold med at blive konge og redde landet !! Jagten varer fra kl. 16 -20. Der sendes 4 orienteringshold af sted. Arrangeres sammen med Golden Action Days. Tilmelding og køb af billet hos jagtengennemhistorien.dk. Voksne 50 kr, børn over 6 år 25 kr. Køb af mad i Sagnlandet kun mod kontanter. Middag 75 kr for voksne, børn 55 kr. Drikke kan også købes.

Pilefestivalen i Pinsen – 7-9 juni

Venner søges til madlavning

I Pinsen kommer et halvt hundrede pileflettere til Sagnlandet. De sætter næsten 30 salgsboder op i Båldalen, og der skal være fletning af levende pil og pileworkshops og meget mere. Og så skal der laves mad til dem. Vil du hjælpe? Send en e-mail til Ane på adj@sagnlandet.dk

Næste år fylder Sagnlandet 50 – det skal fejres

I 1965 blev lejekontrakten for Sagnlandet med Ledreborg underskrevet. Det vil blive fejret på mange måder. Sagnlandet lægger planer for aktiviteter og udgivelser, og Vennerne har fået et vægtigt gaveønske, en runesten til indgangs-området.

Den ide arbejdes der med hen over forsommeren. Og det skriver vi meget mere om, når ideerne er samlet lidt mere. Det bliver nok tre sten med runeindskrift med velkomst tekst, de to runealfabeter og formidlingsmateriale.

Bestyrelsen vender tilbage om indsamling blandt Vennerne til 50-års gaven. Nogle har allerede bidraget ved Årsmødet og forårets indsatslørdag.

Information om Danmarks runesten kan man finde ad mange forskellige veje, i bøger og på offentlige og private hjemmesider. <http://da.wikipedia.org/wiki/Runesten> fortæller om runesten og runer. Runedatabasen på Nationalmuseet <http://runer.ku.dk/> har indskifterne, og på <http://www.runestene.dk/register.html> kan man søge specielle sten efter landsdel og derfra komme til flere offentlige databaser.

Jørgen Markvard har på forlaget Yduns Æbler udgivet en glimrende bog om 'Runer og runesten'.

Direktøren er ældre end Sagnlandet - Tillykke til Lars Holten

Lars Holten fyldte 50 år i april, og sjovt nok havde personalet og Venneforeningen tænkt vikingetid - personalet forærede ham et komplet udendørs vikingekøkken og Venneforeningen den seneste dvd fra BBC + en bog omkring emnet samt et smedekursus, hvor han sammen med familien skal smede vikingelamper (kopier fra Osebergskibet) til udekøkkenet.

Formandens tanker

Kære medlemmer - tak for en fin sæson 2013 med mange store og små indsatser ude i Sagnlandet og på ture rundt på Sjælland.

For 50 år siden blev Historisk Arkæologisk Forsøgscenter i Lejre – mulighedernes mark – muliggjort af etnologen og det visionære legebarn Hans Ole Hansen sammen med blandede grupper af ivrige studerende og dygtige medarbejdere, med støtte fra en åbensindet greve og penge fra fremsynede donatorer.



Foto Ole Malling

Årsmødet den 11. marts 2014 tog hul på fejringen ved at modtage Hans Ole Hansens mundtlige beretning om mulighedernes mark.

Om hvordan det startede og udviklede sig med husbyggeri - afrikanske bygninger, murstensfremstilling, værksteder og eksperimenter med jern og byggeskikke, for ikke at glemme det vigtigste - rekonstruktionerne og afbrændingen for at se om alt passede med fundene ude i landskaberne rundt i landet. Se også referatet.

Det officielle jubilæum bliver i 2015, men inden da er der brug for Jeres hjælp, kære medlemmer.

Venneforeningen har eksisteret de facto siden de første spadestik - i dag er vi udstyret med vedtægter, bestyrelse, 600 medlemmer og faste tilbagevendende begivenheder. Fra starten var der mere løse former, men jeg er sikker på, at der er mange fortællinger og mange billeder, som kan samles fra starten og frem til nu og derigennem bidrage til "folkets" og "håndværkernes" oplevelse af udviklingen af Historisk Arkæologisk Forsøgscenter i Lejre - med kælenavnet Forsøgscentret og nu omdøbt til Sagnlandet.

Har du gode historier fra din eller dine forældres aktive deltagelse ude i området? Har du illustrerende billeder derudfra - så del dem med os ved at sende dem til formanden.

Jeg vil ikke love, at alt kan bruges, men jeg forestiller mig, at der kan samles fortællinger om proces og forestillinger og de fælles oplevelser ved at være med til at bygge et af husene - lave metervis af hegn - kæmpe med i Prinsens Hvervning - opleve stemningen til årsfesten.

Jeg kan give et par egne eksempler -

Årsfesten 1995 blev holdt i Jernalderlandsbyen. Stjerneklart med myriader af stjernesrud. Omkring voldene fra det brændte hus lå mange grupper af 14-20 årige unge og nød snakken, mens de betaget så de mange stjernesrud og lyttede til den sagte musik fra en lut.

Bygningen af det "nye" langhus ca. 1985. Der skulle skæres hundredvis af meter snor fra koskind til at binde huset sammen. De mange spørgsmål og den muntre snak med publikum, der spurgte om, hvad jeg sad og lavede med min flintekniv (jern var uanvendeligt her) gav mange nye medlemmer til Venneforeningen og megen meningsfuld hygge. At publikum kunne få et stykke koskind med hjem til roseopbinding var super, ligesom det var ekstra super, når de gav sig selv lov til at prøve at skære i koskindet med min flintekniv.

2013 april - der blev tækket på den gamle smedje. Mange spurgte til de gamle teknikker, når de så smedjens nye bindingsværk og stråtag. God dialog og mange fik vejledning op til at se skibssætningen i Sagnlandet og også den gamle skibssætning i Gl. Lejre og besøge Øm jættestue. Stemningen omkring vores beskedne byggeplads var så fin, fugle og frøer bidrog med folkene fra værkstederne, og stemningen spredtes til alle, der kom i området.

Vikingerne er et stor emne i Sagnlandet – bare se på vikingeområdet, skibssætningen og i butikken - og det bliver nok endnu mere synligt om føje tid. Venneforeningen har siden 2011 og nu også i 2014 arrangeret ture i Hvidernes områder på Sjælland – ok, måske mere middelalder, men tæt relateret til vikingetiden. Se på hjemmeside og Ask.

Vores direktør, Lars Holten, er mere og mere fagligt og forretningsmæssigt inddraget i formidlingen af denne historiske periode og det store arbejde, som region Sjælland og Lejre og Roskilde kommuner lægger i at gøre sig mere synlige på dette felt.

Vikingskibsmuseet i Roskilde åbnede d.10. april 2014 en meget spændende udstilling om årene omkring 1000-tallet set fra et globalt perspektiv- det viser sig, at udviklingen af vores vikingetid med sødygtige både og handel sjovt nok også fandt sted mellem andre lande og med andre typer fartøjer andre steder på kloden i samme tidsrum - samt at nogle af handelsobjekterne fra det fjerne Østen og Kina fandt veje op til os. - EU stod for nogle år siden bag en vandrestilling, der perspektiverede bronzealderen som en periode med meget handels- og kultursamkvem over store afstande. Vikingetids-udstillingen i Roskilde er anderledes, men viser os igen med al tydelighed, at ingen på kloden kan isolere sig, og at alle er afhængige af hinanden. Udstillingen er mest for voksne og meget god.

<http://www.vikingskibsmuseet.dk/udstillinger/saerudstilling-2014-the-world-in-the-viking-age/> . Der bliver Vikingemad og smedning 1-3. august ved museet.

Hvad sker der for Venneforeningens medlemmer i 2014?

Ja, det nyeste er, at Peter Rahbek Poulsen er blevet ansat som medarbejder i Driften til at være frivilligkoordinator - Stig Claussen leder Driften og er fortsat sammen med den enkelte områdeleder bestemmende for, hvordan bygninger og områder skal vedligeholdes. Hvor der er laug, aftaler laugets fortsat opgaver med områdelederen, og der er en laugsformand/kone, som nu.

Der er også et par ændringer. Landbolaugget er nedlagt. I stedet er der nu en Landbo-gruppe direkte knyttet til områdelederen Sørine. Landbohaverne hører til der. Kontakt til Landbohusene fremover skal ske via kontaktpersonen Anne Elisabeth Rasmussen aer@live.dk . Alt dragt-arbejde (reparation, registrering, opbevaring, nye) er lagt i hænderne Nina Dokkedal, der er direkte ansat til at stå for det. Alle dragt- og syinteresserede er velkomne i gruppen. Der er masser at lave. Se mere nedenfor.

Der bliver ikke noget fortælle-laug. Sagnlandet vil selv holde fortælle-aktiviteter i sæsonen. Fortællinger i natten foregår i efterårsferien, fredag d. 17. oktober.

Sagnlandet skal jo gerne tage sig godt og velholdt ud, så der er brug for håndværkskyndige medlemmer til bygningsvedligeholdelser og til hegn, og der mangler folk til at bistå med f. eks. høslet.

Se boksen over hvilke **aktiviteter** der bliver (datoer og med og uden tilmelding) og den nye boks, der samler generel information om **hvor og hvordan du kan komme med** i de forskellige slags **opgaver**.

Forslaget ved årsmødet om at genindføre afhentning af medlemskort i Butikken har været diskuteret, men vi bliver ved udsendelse med post til alle denne ene gang om året. Se referatet nedenfor.

Vel mødt i Sagnlandet

Tove Binzer, fm for Venneforeningen

Referat fra årsmødet 2014

En gang skridtede en ung mand et stort stykke land af nord for Herthaddalen på Ledreborgs jord. Det var småbakked med småsøer, mose og lidt skov, men ikke til store kornmarker. Efter megen snak lod grev Holstein den unge entusiastiske Hans-Ole Hansen begynde sine historisk-arkæologiske forsøg derude. Det var i 1964, og en 99-års kontrakt blev til året efter. Sådan begyndte det Historisk-Arkæologiske Forskningscenter i Lejre i det små.

Ved årsmødet i Venneforeningen for Sagnlandet i Lejre tirsdag aften den 11. marts i Domus Felix hørte deltagerne – omkring 70 - en oplagt og omkringvandrende Hans-Ole Hansen fortælle netop om de første ideer og forsøg – blandt andet om brændingen af mursten igennem en lang og ensom nat. Allerede de første år voksede undervisning og formidling frem. Ikke uden bøvl og fejl, men med mange forskere og frivillige. Folkene derude manglede ikke store og lange visioner, ikke når den først leder var Hans-Ole Hansen.

Der kom efterhånden mange besøgende, der var hele tiden nye forsøg, som ikke var gjort andre steder, en ny måde at lære på. Med tiden kom nye ledere og andre bestyrelsesmedlemmer, men de lange linier og visionerne forblev. Økonomien skulle der hele tiden arbejdes hårdt med, dengang som nu.

Centret er fulgt med tiden, flere og bedre bygninger, mange nye typer formidlingsopgaver og et nyt navn, Sagnlandet. Det skal lade de besøgende forstå, at stedet er meget mere end bygninger og tør viden, men er fuldt af fortællinger om fortiden og med masser af udfoldelsesmuligheder.

Der kommer mange besøgende i Sagnlandet, i 2013 lige over 55 000 gæster, og antallet af Venneforeningens medlemmer er over 450 voksne og vel over 100 børn. Godt vejr i sommertiden er så vigtigt, som på alle andre tilsvarende besøgssteder med åbent land og mange udendørs aktiviteter. Vejret hindrede dog ikke sliddet, da frivillige over flere uger og igennem flere år fik de tonstunge sten sat til den vældige skibssætning i regn og mudder.

Før foredraget afholdtes Venneforeningens årlige generalforsamling. Deltagerne hørte fra frivillige Venner, hvordan man kan være med i forskellige laug – have, stenalder, jernalder, viking, syning og smedning. Det store Venne-projekt over de seneste år var gennemgribende restaurering af den meget forfaldne gamle smedje og reparation af værkstedsbygningerne med Potteri, Vævestue og Smedje. Nu er der mod på nye opgaver.

Vennernes aktiviteter rækker også til et par ture hvert år – i 2014 til nye steder om vikinger og Hvideslægten. Det kan der læses om i Venneforeningens blade – det store ASK to gange om året, og Flyve Ask, når der er nyt. De findes på Sagnlandets hjemmeside under Venneforeningen, og de mailles eller sendes til alle medlemmer. Alle tidligere bestyrelsesmedlemmer og formanden fortsætter, med et nyt medlem fra smedene.

Nu skal vi til at fejre 50-året – i år og i 2015. Med Årsmødet og Hans-Ole Hansens foredrag tog Venneforeningen hul på fejringen. Deltagerne i mødet lagde et pænt antal 50-kr sedler – dem med det store flotte kar på - i en kurv som begyndelse på en gave til Sagnlandet fra Vennerne. Hvorfor bad Vennerne om 50-kr sedler? Fordi Potteriet i Sagnlandet har lavet en kopi af det pragtfulde Skarp Salling kar fra bondestenalderen. Håndværk, historie, fortælling, gave. Der bliver flere muligheder for at bidrage til Venne-gaven gennem året.

Sagnlandet lægger op til, at den store 50-års fejring skal ske i 2015. Direktør Lars Holten lah@sagnlandet.dk åbnede for ideerne. Der bliver nok til flere besøg bare for at få noget af det hele med. Der er restaureringsplaner, hvor Venner og andre frivillige bliver inviteret til at give mange hænders arbejde, der er festligheder – blandt andet til Solhverv – fint besøg, bøger, rundvisninger, foredrag, skoletjeneste og meget andet formidlingsmateriale. Årsmødets foredrag blev filmet af Sagnlandets fotograf gennem mange år Ole Malling. Filmen skal også bruges næste år sammen med en masse andet materiale.

Og en stor, ganske ny udadvendt opgave er på vej til Sagnlandet, for der skal Lejre Kommunes turistkontor flytte ud.

Det hele kommer ikke legende let. Der skal knokles med at holde Sagnlandet imødekommende og interessant for alle aldre og alle slags besøgende, og bag kulisserne med vedligeholdelse og økonomi.

Mere om generalforsamlings-delen af Årsmødet (opdateret i maj mht. datoer)

Generalforsamlingen havde ca 50 deltagere. Dirigent var Anette Lydolph Larsen, og Ulla Pinborg holdt sammen på den indledende del med Venne-indlæg og oplysninger om aktiviteter. Formandens årsberetning for 2013 var allerede trykt i ASK 2013, nr.2.

Venneforeningens bestyrelse 2014 består efter årsmødet af formanden Tove Binzer tove.binzer@gmail.com, bestyrelses-medlemmer Lilith Andersen og Anne Elisabeth Rasmussen (genvalgt for to år), Jørgen Madsen og Ulla Pinborg (begge på valg i 2015). Som suppleanter (på valg hvert år) genvalgtes Jo Kruse, Birgit Green, Anette Lydolph Larsen, Vibeke Konnoy, David Zennaro. Som ny suppleant valgtes Holger Trankjær fra smedene. Revisor Steen Thyrring genvalgtes. Valgstyrer var dirigenten.

Kontingentet for 2014 godkendtes som i 2013, 195 kr for voksne, og 95 kr for børn. Der kom et par bemærkninger om, at det er dyrt i frimærker, når årskortet nu udsendes med posten til alle. Der var et ønske om at vende tilbage til afhentning af kort i butikken ved første besøg. Nu sendes al information pr e-mail til dem der ønsker det, med post til alle andre. Peter Larsen fra Sagnlandet forklarede hvorfor og hvordan. Bestyrelsen tager det op igen.

Foreningens regnskab godkendtes med et lille overskud (1 794 kr) som del af egenkapitalen på 8 615 kr. Kontingenterne havde indbragt 62 500 kr, hvoraf 50 000 kr (80 %) efter reglerne er overført til Sagnlandet. Sagnlandet varetager foreningens kassefunktion og regnskab. Revisor havde i en påtegning anført, at dokumentation af porto-forbrug kunne forbedres.

Der er planlagt en Venne-tur i 2014 til Hvideslægt eller vikingesteder, der endnu ikke er besøgt. Desuden måske en stjernennatte-tur i Sagnlandet, i samarbejde med Brorfelde. Den ide fik applaus. Tur-kontakt Ulla Pinborg pinborg2009@yahoo.dk

Laugene er de samme som hidtil, med en ny Sy-gruppe til alle dragter i Sagnlandet, og forslag om at tage fortælle-aktiviteterne op igen. Jutta Eberhards fra Sagnlandet er kontaktperson til vikingerne. Landbohusene har valgt ikke at have et laug, men en lille gruppe som bistår Sørine direkte, blandt andet med haven. Kontaktperson for alle opgaver i landboområdet er Anne Elisabeth Rasmussen.

Der er igen i år flere Venner, der har meldt sig til frivillighedsseminar.

Den første indsatslørdag i 2014 (var) allerede den 22. marts. Lars Holten koordinerer. Venneforeningen påtænker en ekstra arbejdsdag i løbet af sæsonen, der hvor der er brug for det.

Lars Holten fortalte, at den store sten med kopi af bronze-alder helleristninger oppe ved danselabyrinten forventes (rejst i maj). Lars præsenterede en ny medarbejder, Peter Rahbek Poulsen, som skal være central i arbejdet med de gamle bygninger og med frivillige i projekter. Mange Venner vil møde ham. Han vil også arbejde med andre frivillige.

Dansk Botanisk Forening holder en af deres forenings ekskursioner til Sagnlandet, og vi forventer at få mange gode oplysninger om plantelivet til gengæld, som siden kan bearbejdes til informationsmateriale til besøgende og skoletjenesten. Der er også andre foreninger, der kommer til Sagnlandet.

Det næste store ASK kommer i (maj). Gode forslag og bidrag til indhold modtages meget gerne af Ulla Pinborg. I hvert nyt ASK eller Flyve ASK opdateres oversigten over aktiviteter, også over dem som Sagnlandet står for, men som Vennerne kan have særlig interesse i. Der er flere spændende tema-ture om sten og træer og andet i landskabet lige nu.

Der kom ved mødet en særlig opfordring fra Sagnlandets koordinerende højtidsbande til Vennerne om at være hjælpere ved nogle af de særlige aktiviteter. Kontakten er formidlings-ansvarlige Ane Jepsen adj@sagnlandet.dk. Det gælder Påsken, Skovens Dag 3-4 maj, Pile-festivalen 7-9 juni og til jul, dage som ventes at trække mange besøgende til. Se boksen med aktiviteter.

Ulla Pinborg

En hilsen til Vennerne fra Frivilligkoordinatoren

Kære Venner af Sagnlandet

Det er med Sagnlandet som med sportsforeninger, uden frivillige går det ikke.

Som nogle af jer har bemærket, er jeg for ikke så længe siden, blevet fastansat i Sagnlandets driftsafdeling, og det er med stor fornøjelse, at jeg nu får lov til at skrive i ASK.

Udover at styrke driften, være kontaktperson til kommuner for folk i jobtræning og praktik mm. kontakt til produktionsskoler, tekniske skoler osv., vil en af mine fornemmeste opgaver være at sørge for, at det bliver lidt sjovere at være med i Venneforeningen.

Min baggrund er mange år som bådebygger, tømrer og en livslang interesse for gamle huse. Jeg bor selv i en landsbyskole fra 1880, som er og bliver restaureret med nænsomhed, grænsende til det uansvarligt nostalgiske (det tager meget lang tid og er alt for dyrt).

Desuden rendte jeg for mange, mange, mange år siden (ca. 45) og legede rundt om en gryde, hvori min mor farvede garn her i Sagnlandet, så noget må have brændt sig fast.

I størst muligt omfang vil jeg i samarbejde med Jer hjælpe med forberedelserne til de forskellige venneforeningsprojekter, herunder indkøb af materialer og vejledning ved renovering af bygninger osv. Det jeg ikke ved noget om, er der sikkert en af Jer der gør, ellers finder vi ud af det.

Af projekter der vil pynte gevaldigt til den kommende sæson og står højt på Sagnlandets ønskeliste, kan nævnes;

- Hvidesøhus
- Sørines lo ved landbohusene (Krikkebjerghusene)
- Vikingernes flethegn
- Tømmerladen og dens annek
- Det gamle fåreskjul ved Mikkels Pavillion

Se i **opgaveboksen** nedenfor, hvis I vil give en hånd

Med venlig hilsen og stor respekt for Jeres indsats

Peter Rahbek Poulsen, prp@sagnlandet.dk

Sy-gruppen hverver nye medlemmer

Kære alle blandt Vennerne. Vi er godt i gang med at få godfolk med i vores Sy-gruppe, men vi kunne godt bruge mange flere. Engang var der et Sy-laug frivillige med tilknytning til Landbohusenes dragter. Nu er der en ansat til at holde styr på, registrere og sikre dragter til hele Sagnlandet. Derfor navnet Sy-gruppen.

Dragterne er en vigtig del af at forstå sig selv i historien, at se sig selv som en anden, når man er på besøg i Sagnlandet. Dragten er den 2. maske" vi tager på for at blive en anden. Den nye identitet skaber rollen, og gør det muligt for en stund at glemme sig selv og fordybe sig i sin rolle, eller den figur man nu har valgt. Det kan være en vikinge dreng eller pige. En jernalder kvinde eller troldmand. En bonde fra 1850 eller en eventyr figur fra H.C. Andersen. Alt er muligt, når man kommer i dragten, og det er altid en stor oplevelse for den, der bærer den.



Dragterne kommer alle til gode. Skoleklasser med deres lærer, fortidsfamilier, men bestemt også den almindelige besøgende. Derfor er det vigtigt, at vi har vores dragter og et godt og helt sortiment.

Det er imidlertid et kæmpe-arbejde at holde dragterne vel lige og sy nye. De bliver godt brugt og derfor også godt slidt. Det er netop grunden til at vi godt kunne bruge flere

hænder i Sy-gruppen. Der er allerede gang i flittige hænder, og jeg kan kun sige, at jeg er taknemmelig for indsatsen, men vi kan nå længere. Din hjælp er uundværlig.

Udover lapperiet skal vi også på et tidspunkt i gang med nye dragter. Vi skal væve/ slynge flere bånd, strikke sjaler og sokker, sy og støbe knapper. Dragterne spænder over de tidsaldre Sagnlandet repræsenterer, så der er mulighed for at bruge egen viden og få ny viden og teknikker på de forskellige områder. Har man en yndlingstidsalder, er det helt i orden at fordybe sig i den.

Håber der er flere, der har lyst til at melde sig til Sy-gruppen. Vi mødes hver den anden lørdag i måneden ved 10 tiden. Vi starter med en kop kaffe og brød, og vi fortsætter, til vi selv synes. Jeg har oprettet en facebook side "alle tiders dragter", hvor på man kan følge med og opslag bliver tilføjet. Ellers kan I kontakte mig på denne mail adresse nsd@sagnlandet.dk.

Vel mødt og mange hilsner fra

Nina Sirid, også kendt som lappe-Sirid fra skoven

Smedene har travlt

Det sidste år har budt på rivende travlhed i Sagnlandet Lejres Smedelaug. På bagsiden af smedjen er opført et halvtag med plads til vores jern. Halvtaget er blevet fyrsteligt bestykt med både lys og el, ligesom der er opsat en afkortersav samt etableret en mindre arbejdsstation, der giver mulighed for at larme med vinkelsliber eller svejse uden at genere publikum eller smede. På indersiden har vi underkastet vores elskede smedje en tilbundsgående oprydning, der ikke mindst indebærer, at alt affalds- og genbrugsjern og løbende gods er flyttet fra gulvet op i bjælker og reoler. Det har gjort det meget lettere at holde orden, og ikke mindst højner det sikkerheden.

Sagnlandet betegner formelt 'vores' smedje 'Undervisningssmedjen'. Efter aftale med Stig Clausen er det smedelaugene, der står for den praktiske forvaltning af Smedjen, og som en vigtig del af det ansvar sørger vi for, at smedjen lever op til sit formelle navn. Vi er nu oppe på at kunne huse 9-10 aktivt smedende på én gang!

Vi er ved at se enden på to-do listen. Af store opgaver venter kun etableringen af en naturtrappe op til smedjen + en tagrende til vores udhæng over døren. Trappen bliver af samme type som den nye ved spydkast-banen. Det bliver flot, og vi glæder os. Ikke mindst fordi vi på den måde kommer til at sikre adgang for kørestolsbrugere og dårligt gående.

Efter godt 10 år som laugets oldermann syntes Gunnar det var tid at nedlægge oldermannsstaven. Smedelaugene siger et dybtfølt tak til Gunnar for hans store og vedholdne indsats. Gunnar er heldigvis stadig aktivt medlem af laugene.

Et andet af vores meget aktive medlemmer, Carsten Rasmussen, har forlagt residensen til Hovedlandet. Laugene ønsker Carsten alt det bedste i det jyske. Samtidigt siger vi et stort tak for Carstens donation af udstyr og, ikke mindst, hans engagerede indsats i smedjen.

Der er nørkledag den 28. juni kl. 11.30-15.30, men kun øvede og der er kun plads til 6. Tilmelding til Anita på anita@sagnlandet.dk

Holger Trankjær, laugsformand

holger.trankjaer@gmail.com

Ny forskning og afprøvning i Jernalderen

Jernalderlandsbyen har længe ligget ubeskyttet hen for fjender udefra. Nu graves snublepæle i lange rækker ned foran landsbyen. Det er Nationalmuseet, der tester nye fund og teorier. I hullerne kunne angribende fjender snuble, og måske var der spidse pæle i bunden, måske med gift på. Det kommer der mere om i et andet ASK.

Fårene, en hyrde og hans hund

I Sagnlandet findes der to racer af får, Skudde fåret og Gute fåret. Skudde fåret findes i 3 farver. Hos os findes de i hvid og sort. Alle skudder' bærer også den røde farve, så hvem ved, om vi en dag får dem alle 3. Skudde fåret kan dateres tilbage til bronzealderen og er en lille race (får ca. 25kg og væddere 40kg). Deres uld er to-lags med fine underulds fibre med tyk stift overuld, fyldt med "dødhår". Dødhår er hule hår, der holder ulden luftig og oprejst. De er typisk en lidt mere flygtig race, der sjældent bliver helt tamme. De går til dagligt oppe hos vikingerne ved Ravnebjerg primært pga. fund af fibre ved Hedeby og deres jernalder historie. Flokken består af 10 stk. 2 avlsvæddere hvor den ene er kastreret, 3 voksne avlsfår og 5 lam, hvoraf de 3 vil indgå i flokken, da den nye avlsvædder ikke er i familie med dem. Deres uld vil i 2014 blive testet i forskellige materialer i vævestuen.



Vædderen Frodo – en vældig gute – på overdrevet ved Jernalderen



Fårehunden Deva (den sorte bunke i forgrunden) - ansat i Sagnlandet. Vogter Skudde får ved lejrskolehusene

Gute fåret er den største flok af får på 38 avlsdyr, der i år vil vokse betragteligt, da der netop er skiftet avlsvædder. Det stammer fra Gotland og har en uldtype, der ligner uld fundet i bronze alderen. Både hanner og hunner har horn, og ligesom skudderne har de 2 lags uld. De kommer i både grålig, sort og hvid med enkelte brune nuancer og vil i løbet af året skifte farven i ansigtet, så der bliver mørkere hen mod vinteren. De er et forsøg på at bevare de historiske genresoucer i Skandinavien. Det er en lidt større race end skudderne (får ca. 40Kg og væddere ca. 60kg). Deres avlsvædder Frodo, der iøvrigt har været på TV2, bliver brugt til formidling af får, da han godt kan håndtere at blive plukket og hevet i af publikum, hvis bare der er æbler i nærheden. Det er også med gutterne, den primære formidling af uld vil foregå ved vævestuen.

Vi vil i år have 5-6 ulddage hvor der plukkes uld af fårene eller arbejdes med ulden til forskellige produkter. Disse dage vil blive programsat og meldt ud i løbet af foråret og vil foregå ved vævestuen. En anden formidling af fåret er i forbindelse med slagting. Dette er normalt i efterårsferien og vil være en slagting med gennemgang af HELE fårets anatomi. Disse slagtinger vil foregå ved den nye "Sansevogn" der bliver opstillet ved Peder Mikkels pavilion.

Ud over de programlagte formidlinger vil jeg i løbet af ugen formidle hyrdens arbejde primært med hunden overfor publikum.

Njord Flaherty

hyrde

Harpestrengs Have – Almindelig Berberis

I Harpestrengs Have har der stået en berberis, på skiltet stod Almindelig Berberis (Berberis vulgaris). En af de kyndige Venner - Peter Friis Møller – fortalte i sommeren 2013, at det ikke var den "rigtige". Han fik så tilladelse af Naturstyrelsen på Møn til at grave en "ægte" vild berberis op til os. Den står nu på sin plads - i haven's bed 1.

Peter skrev blandt andet, at 'Almindelig Berberis efter al sansynlighed blev dyrket i sin tid. Den der stod der før var vistnok en (stedsegrøn) kinesisk art. Formodentlig er der ikke den store forskel i bærrenes vitaminindhold og gavnlige virkninger. Det gulfarvende stof i berberis findes i begge (har også været anvendt medicinsk, men er som så mange andre lægemidler giftigt)'. Tak til Peter.

Berberis hører til sin egen familie inden for Ranunkel-ordenen. Den har spidse tynde og stive torne og bliver meget smukt rød om efteråret. Blomstringen er tidlig med klaser af stærkt gule blomster. Bærrene er lidt aflange og røde. Have-Mahonia med blåduggede bær er i samme familie.

På en tur til Jydelejet på Møn i maj fandt Birgit Green og Ulla Pinborg et par ny udsprungne Almindelig Berberis buske. Der har før været mange Berberis, men ved restaureringen af de åbne arealer i Jydelejet er mange buske af alle slags fjernet.

Almindelig Berberis var før meget mere almindeligt forvildet i hegn og skove, men er nu næsten udryddet overalt. Den findes udbredt over store dele af Europa, tit på kalkrig jord som netop i Jydelejet. Den kan godt være oprindelig herhjemme. I Fugle og Naturs Naturdatabase angives kun et lille antal observationssteder efter 2004, alle på kalkrig jord. <http://www.fugleognatur.dk/naturbasen.aspx>

I Danmark var det fra 1903 indtil 1992 forbudt at dyrke Almindelig Berberis (undtagen i København), fordi den kan være mellemvært for en svampeart, Kornets Sortrust (Puccinia graminis), som tidligere voldte store problemer i landbruget, men som nu bekæmpes med svampemidler.

Landbohaverne

I efteråret 2012 ved Sagnlandets indsatslørdag med nedpakning meldte – blandt flere andre – Merete og jeg os til at ordne haver ved landbohusene. Vi er begge meget have- og historieinteresserede. Og det var hyggeligt og sjovt, og tydeligvis havde haverne brug for en kærlig hånd.

Vi ville gerne fortsætte arbejdet, og aftalte med Lotte (Sørine) at starte tidligt i det følgende år, og det gjorde vi med udgangspunkt i kopi af Karin Borgs plan for haven, og Anne Margrethe Lægaards beskrivelse af planterne og deres anvendelse (1975). En grundig gennemgang af planer og plantelister viste, at der er ændret visse ting, og nogle bede er nedlagt siden starten – ikke så mærkeligt, da haver jo er levende. Så mon ikke enkelte ting er gået til, og andre er kommet til, også via de mennesker, der hen ad vejen har arbejdet i haverne.



Merete og Mogens lægger planer

Arbejdet i 2013 startede dels med at grave/luge i urtehaverne – i den store var der brug for en greb for at komme i gang, for jorden var tung. Vi fik også udvidet haven ved Hørhavehuset med endnu et stykke til grøntsager og urter.

Der blev både på laugsdage og en række andre dage arbejdet med at så og plante urter og grøntsager, reetablere den lille kålgård ved Hørhavehuset mv. Alle husker nok, hvor dejligt varm sidste sommer var – og tør!

Så en meget stor del af det arbejde, der blev gjort i sommeren 2013, bestod i at luge og, ikke mindst, vande planterne. I efteråret fik vi lagt en del hestegødning ud samt udvidet med endnu et stykke jord ved Hørhavehuset, så der nu er et sammenhængende langt bed inden for stensætningen. Og hen over sommeren og efteråret har skrænten også fået en kærlig hånd. Vi har ikke fjernet nogen planter, men nogle af de mere vildtvoksende er begrænset lidt, mens andre er samlet i grupper – så vi håber bl.a. at lægestokrosen vil tælle mere end én plante i år. Og så har vi plantet tre roser ved Tystruphuset. Gamle og velduftende sorter, omkranset af lavendel.

Vi har undervejs i arbejdet sammen med Lotte talt om muligheder og planer, og har været på 'studiebesøg' i Tadre Mølles have og i haven ved Gammel Kongsgård. Fx vil vi gerne vil lave en folder, som ganske kort siger noget om haverne/planternes anvendelse. Vi vil også meget gerne have planteskilte til de planter, som mangler – og dem er der mange af – ligesom enkelte skilte er blevet ulæselige som følge af tidens tand. De planer er vi ikke så langt med, men det kan være, noget af det sker i år. En anden plan er, at vi gerne i højere grad vil have fat i gamle sorter.

Undervejs er vi blevet overraskede over at opdage, hvor meget passion der er omkring haverne. Mange af de, der i tidens løb har været med i arbejdet – for nogles vedkommende vel næsten fra Sagnlandets etablering – har stærke følelser omkring haverne og de enkelte planter, de indeholder. Der er mange, der kommer forbi og giver gode råd, og fortæller om planterne og i nogle tilfælde om et specifikt træ, som betyder meget.

Vores udgangspunkt er:

- at haverne overordnet skal vise, hvordan haver i 1850'erne kunne se ud og være opbygget.
- det er også vigtigt at vise en række af de planter, der blev brugt på anden måde, fx til farvning o.l.
- ikke mindst skal haverne også bidrage til at skaffe grøntsager og urter til de familier, der bor derude, besøgende skoleklasser mv.



Som altid er der brug for brænde – og for at det ligger pænt



Ænderne ved landbohaverne

Ved forårets udpakningsdag var det dejligt at komme i gang igen, og ikke mindst var det dejligt at mærke, at sidste års indsats med lugning og hestegødning nu bærer frugt. Jorden er blevet meget bedre at arbejde med. Den har fået struktur, og er meget lettere at bearbejde. Så mon ikke også vi vil kunne få en bedre høst i år – det tror vi i hvert fald på. Og nyansatte Peter Rahbek Poulsen har leveret nye, og længere, stokke til humlen, som dermed gerne skulle kaste flere 'kopper' af sig.



En hyggelig pause i arbejdet

Der er altid brug for hjælp i haverne! Skulle man få lyst, er det bare at møde op til laugsdagene (2. lørdag i hver måned). Og har man spørgsmål, kan man kontakte Anne Elisabeth Rasmussen (aer@live.dk) fra Venneforeningens bestyrelse, som er kontaktperson til landbohaverne.

Vel mødt i den kommende sæson!

Merete Sørensen og Helle Månsson

Stenalderen bygger på Næsset

Det går rigtig fint i Stenalderen i øjeblikket. Vi har fået lidt tilgang, og vores områdeleder Laurent sørger for materialer og instrukser til os - det lykkes for det meste. Vi er kommet i gang med en hytte ude på Næsset, og der er hentet masser af frisk lindebast til brug for den nye hytte.

Den nye sti langs søens vestside er alle tiders. Der er stadig lige langt til Stenalderen, men nu er der flere veje. De er vildt forskellige, og langbenede unger kan få meget ud at se, hvem der kommer først

- fra Jernalderen videre gennem lågen og skoven
- bag bakken med Danselabyrinten, over broen og langs med søen
- bag bakken med Danselabyrinten, over broen og op over overdrevet med Vikingskibet oppe på bakken, langs Sagnlandets yderste grænse mod nord og ned mod søen og over den smalle plankebro
- forbi værkstederne, op forbi Vikingskibet og ned langs grænsen til plankebroen

Lilith Andersen

lilith_gca@hotmail.com

Nye ting

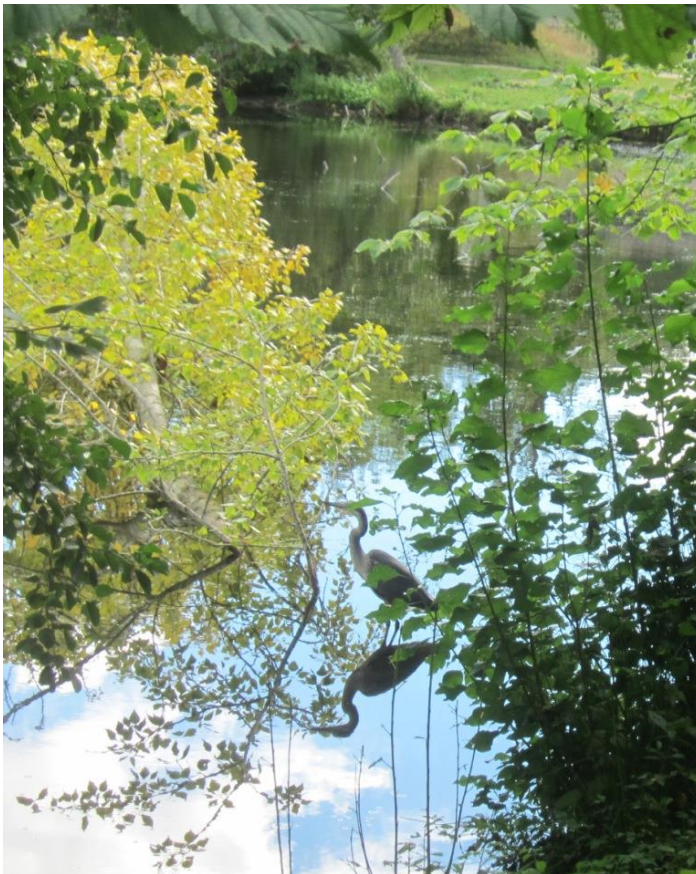
Der sker lidt nyt hele tiden rundt omkring. Prøv de nye pilehytter ved Båldalen og den nye båd. Der er også nye svære kast med romersk kastespyd ved bueskydningspladsen. På engelsk hedder de javelins.

TUR med VENNERNE

I Vikingernes fodspor i Hornsherred, på Orø og ved Roskilde Fjord - søndag den 5. oktober

Vi kører i egne biler og har egen mad og drikke med, og gerne kager til Venne-deling. Der kommer tilmelding og mere information i Flyve ASK efter sommerferien.

Naturen i Sagnlandet



Citronsommerfuglen har været fremme længe, og i maj flyver den lille Aurora sommer fugl med sine hvide og orange vinger lavt over vejkanter og urtebede. Snart kommer alle de andre sommerfugle som den lille Blåfugl og de større Nældens Takvinger og Påfugleøjer.

Også alle bierne er i gang, fra små honningbier til de store tykke humlebier.

Der er kommet svaler igen i Sagnlandet, og ved Videsø er der travlt. Blishønsene har kyllinger med røde barnepander. De sorte og helt ufarlige snoge med gule nakkepletter soler sig på varme fugtige planker i vandet.

Frøerne vil snart kvække i masser, og den store og kejtede fiskehejre flakser over søen.

Tit står den bare helt stille og venter – uadskillelig fra sit eget spejlbillede

Mike har fortalt om et rigtigt drama mellem nogle af de stærke i søen! Knopsvanehanen angreb og slog vildgåsens unger ihjel, men det fandt gåsefamilien sig ikke i, og så gik de til angreb. Det endte med høje fugleskrig og flaksende vinger bort fra søen i alle retninger.

Der er også set tre ravne over Sagnlandet. Søger de efter Odin? Han kan ses på museum i Roskilde.

Fortæl gerne, hvad I ser og oplever med dyr og planter til pinborg2009@yahoo.dk

Venneforeningens årsfest den 9. august fra kl. 18

Vi holder årsfest, som vi plejer i august. Vi spiser oppe på Dronningepladsen ved Multihuset. Det var så godt sidste år, så det gør vi igen i år. Menuen bliver ikke helt som sidst, men næsten – invertert fald med plankelaks og pandekager.

Medlemmer kommer ind på medlemskort og betaler for festen kun 120 kr. for voksne og 65. kr for børn (7-11 år). Obs: børn under 7 år spiser gratis.

Gæster betaler normal indgangspris til Sagnlandet (130 kr. for voksne, 85 kr for børn 3-11) og det samme for festen som medlemmer, kun 120 kr. for voksne og 65. kr for børn (7-11 år). Obs: børn under 7 år spiser gratis.

DOG: For gæster, der kommer efter kl. 17 er indgangsprisen 65 kr, lige som for Sankt Hansaften. Hertil kommer naturligvis mad og drikke.

Vi har brug for **Jeres tilmelding til festen og for hjælp til madlavning**. Fortæl allerede gerne nu om I kan hjælpe. Tilmelding og betalingsinformation i næste Flyve ASK

ASK og Flyve ASK

- ASK udsendes forår og efterår med meget stof
- Flyve ASK er korte og udsendes, når der er noget nyt at fortælle
- ASK og Flyve ASK lægges på Venneforeningens hjemmeside

Vi sender ASK og Flyve ASK med e-mail til alle medlemmer, der har givet en e-mail adresse, mens alle andre får dem med posten. Vil I ophøre med at få dem med e-mail, så giv os besked. Vil I begynde med have dem med e-mail, så fortæl os det.

I må meget gerne hjælpe os med at holde Jeres e-mail og postadresse opdateret hos os, når I skifter til en ny, og give besked, hvis I ikke får ASK og Flyve ASK eller medlemskort. Ellers mister vi nemt kontakten. E-mail til SVL@sagnlandet.dk

Udsendelse af information - regler

- ASK, Flyve ASK og hjemmesiden er Venneforeningen faste aftalte informationsveje til Vennerne.
- Information som Sagnlandet ønsker udsendt til Vennerne, udsendes kun gennem af ASK eller et Flyve ASK og med reference til en ansat i Sagnlandet, f eks en projektansvarlig.
- Udsendelse af både ASK og Flyve ASK får en fast overskrift i e-mails
- Sagnlandet forestår den fysiske udsendelse. Venneforeningen bistår praktisk ved post forsendelse. Venneforeningen betaler porto.
- Venneforeningens e-mail og post liste vedligeholdes af Sagnlandet. Basisgrundlaget er kontingentbetalings-informationen eller information fra medlemmerne selv
- Venneforeningens e-mail og post liste må ikke anvendes uden foreningens viden og accept

Frivilligt gavebidrag – vigtigt og med nye **strammere** regler fra SKAT

Sagnlandet har hårdt brug for alle midler - derfor skal Sagnlandet anerkendes om statsligt anerkendt 'almennyttig institution' med mindst 101 frivillige gavebidrag med personlig gave-erklæring. Så kan der blive kompensation for betalt moms - et stort beløb.

Det har Vennerne klaret at bidrage flot til de andre år, men i år er reglerne er lavet noget om og blevet strammere. Gavebidragene skal være indbetalt før 1. oktober, og beløbet er sat op til 200 kr pr navngiven person fra 18 år.

Det er jo ud over medlemskontingentet, som stadig er som i 2013. MEN vi skal da bare klare det - Se hvordan nedenfor, hvor Lars Holten forklarer fordele og regler.

1. Man bidrager ved at overføre 200 kr til Sagnlandets konto i Nordea Roskilde: Reg. Nr. 2280, Konto 4384950707. Husk at skrive 'gave 2014' og angive navn, adresse, e-mail - og CPR nr, hvis du ønsker fradrag. Kun 1 betaling pr person.

2. Frivilligt gavebidrag kan også indbetales direkte i en bank. Husk at bede banken om at anføre de samme oplysninger som for Netbank betaling. Bank konto er Nordea Roskilde Reg. nr: 2280, Konto: 4384950707

3. Man kan også gøre det kontant i Sagnlandets Butik og skrive det på en særlig gave-erklæring der.

4. Hvis I som gavegiver ønsker skattefradrag efter gældende regler for gaver på mindst 200 kr., skal gavegivers CPR-nr. eller CVR-nr. oplyses, når I overfører gavebidraget

5. Reglerne er strammet i forhold til 2013, og først lige kommet. Hvis I allerede har indbetalt 50 kr. efter de gamle regler, der er ændret med tilbagevirkende kraft, kan I supplere op med 150 kr. fra samme giver (navn, adresse, CPR). Så tæller SKAT det som ét samlet bidrag.

Det får Sagnlandet ud af det:

1. Momskompensation. Som Almennyttig Institution har vi *mulighed for at søge momskompensation hos SKAT. Det kan udløse flere hundrede tusind kroner.*

2. Goodwill. Det skaber goodwill for Sagnlandet at være en statsligt anerkendt "Almennyttig Institution". Det er en fordel når vi fonde om støtte til nye udviklingsprojekter, eller når vi markedsfører Sagnlandet som oplagt mødefacilitet for erhvervslivet. Når et firma holder et møde eller en personaleaktivitet hos os, støtter de samtidig et almennyttigt formål. Al fortjeneste på arrangementet reinvesteres i vores forskning, formidling og undervisning. Vennernes bidrag giver et "blåt stempel" og en øget goodwill.

3. Jeres bidrag er i sig selv også en god, *direkte økonomisk hjælp* til vores arbejde. 101 x 200 kr er en pæn sum.

Jeg håber, at I Venner (eller Jeres egne venner, familie, kollegaer, virksomhed, arbejdsplads) fortsat vil bakke Sagnlandet op med frivillige gavebidrag på nu 200 kr. efter SKATs nye, skærpede regler. Det skal sikre, at Sagnlandet inden 1. oktober 2014 kan dokumentere, at 101 navngivne personer har støttet os med 200 kr. hver. Gør I det, har I sikret, at Sagnlandet fortsat er med i den fine klub af Almennyttige Institutioner.

Lovreglerne er svære at forklare, men det skal jo være Jeres interesse og engagement for vores sted og arbejde, der er drivkraften.

Lars Holten

MEDLEMSKAB AF VENNEFORENINGEN 2014

Prisen for medlemskab er stadig pr voksen 195 kr. og pr barn (3-11 år) 95 kr.

Medlemskab fornyes ved indbetaling af kontingent via Netbank eller i en bank eller i butikken.

Nye medlemmer kan melde sig ind direkte via hjemmesiden eller på en papirblanket. Den kan downloades fra hjemmesiden eller fås i butikken eller tilsendes fra Sagnlandet, ring gerne på tlf. 4648 0878

Kontingent betales **via Netbank** med betalingskode: +73 <86214768>

Skriv venligst: **SVL 2014, navn, adresse, antal B (for børn), antal V (for voksne), e-mail**

Kontingentet kan også indbetales **direkte i en bank**. Husk venligst at bede banken om at anføre de samme oplysninger som for Netbank betaling. Bank konto er Nordea Roskilde Reg. nr: 2280, Konto: 4384950707

Alle medlemskort sendes med post til Jer.

Læs mere på Sagnlandets hjemmeside www.sagnlandet.dk. Hvis I ikke allerede abonnerer på nyhedsbrevet, kan I tilmelde Jer på <http://www.sagnlandet.dk/Nyhedsbrev-fra-Sagnlandet-Lejre.1168.0.html>



Plankelaks i midlertidigt tørvej - årsfesten 2013

OPGAVER 2014

Venneforeningen giver en hjælpende hånd

Vær med - maj 2014



Vil du være med til at give en hånd med nogle af de praktiske opgaver i Sagnlandet, er der mange muligheder. Nogle gælder en enkelt dag, andre varer længere eller er faste opgaver.

Laugene og grupperne mødes hver måned den anden lørdag kl. 10. Samling som regel i Sorte Hus. Ingen tilmelding til møderne. Kontakt til

- | | | |
|---------------------|--------------------------|--|
| • Stenalder | Lilith Andersen | lilith_gca@hotmail.com |
| • Jernalder | Jørgen Madsen | gindian@live.dk |
| • Vikinger | Jutta Eberhards | skoletjenesten@sagnlandet.dk |
| • Smedene | Holger Trankjær | holger.trankjaer@gmail.com |
| • Harpestrangs Have | Birgit Green | b-green@dlgtele.dk |
| • Landbohusene | Anne Elisabeth Rasmussen | aer@live.dk |
| • Sygruppen | Nina Dokkedal | nsd@sagnlandet.dk |

• Andre opgaver

- Høslet og buskrydning vi vender tilbage om dette emne. Der er købt 4 leer. Meld meget gerne interesse til Tove Binzer tove.binzer@gmail.com
- Indsatslørdage forår og efterår. Der holdes to indsatslørdage, hvor vi hjælper med at lukke Sagnlandet op med at lukke op og ned. Tilmelding først, når det annonceres i ASK eller Flyve ASK. Tilmelding vil være til Lars Holten
- Årsfesten den 9. august annonceres andetsteds i dette ASK og igen i Flyve ASK i sommer. Der er tilmelding til festen alene eller til hjælp med mad og andet praktisk. Tilmelding vil være til Lars Holten
- Vennetur 5.10 Ulla Pinborg pinborg2009@yahoo.dk

Større frivilligheds-projekter Peter Rahbek Poulsen prp@sagnlandet.dk

Angiv hvilket projek I især gerne vil bistå med, hvad I kan og hvornår

- Hvidesøhus, Jørgen Green og hans kompetente sjak er i fuld gang med at pudse og kalke. Ligeledes får vinduerne en opfriskning
- Sørines lo ved landbohusene (Krikkebjergusene): træbeklædning af gavle, murene med ler
- Vikingernes flethegn trænger hårdt til nyt materiale
- Tømmerladen og dens anneks: maling og udskiftning af vindskeder og topbrædder
- Det gamle fåreskjul ved Mikkel Pavillion skal rives ned på forsvarlig måde

Venneforeningens Duelighedsliste

Kan du noget, som Sagnlandet har brug for, og må vi trække på dig en gang imellem? Vi er ved at lave en Duelighedsliste over de Venner, der kan noget og gerne vil bidrage med det.

Nogle af Jer er allerede i gang i Sagnlandet på en eller anden måde, men vi vil gerne have en samlet oversigt over al den kunnen og villighed, vi har blandt Vennerne, så det kan komme Sagnlandet til gavn. Derfor meld Jer til Duelighedslisten, enten I allerede er i gang eller ej. Listen bliver ikke offentliggjort nogen steder.

Meld Jer pr e-mail til Vennernes bestyrelse til Ulla Pinborg pinborg2009@yahoo.dk med cc til Peter Rahbek Poulsen prp@sagnlandet.dk og fortæl hvad I kan bidrage med (tømre, sy, grave, vaske dragter, grille, luge, male, synge, lave mad, almindelige villige hænder og meget mere....)

Aktiviteter 2014 - hvad vi ved i maj

JAGTEN - motions- og orienteringsløb	Fredag d. 23. maj eftermiddag Køb billet på jagtengennemhistorien.dk
Pilefestival i Pinsen	7.- 9. juni (brug for Vennehjælp). Tilmeld til adj@sagnlandet.dk .
Laugsdage i sommeren og resten af sæsonen	den anden. lørdag i hver måned. Kom til Sortehus kl. 10 eller kontakt en af kontaktpersonerne. Ingen tilmelding
Nørkledag hos Smedene	28. juni kl. 11.30-15.30 kun få pladser, og kun øvede Tilmelding til Anita anita@sagnlandet.dk
Vennedag med høslet og andet	Dato kommer senere. (brug for Vennehjælp)
Vennetur om Hvider eller Vikinger	Søndag den 5. oktober. Kontakt pinborg2009@yahoo.dk
Årsfesten 2014	Lørdag d. 9. august Tilmeldings info snarest
5 sten, 5 træer... - tema-tur	Søndag 28. september. adj@sagnlandet.dk .
Fortællinger i natten, efterårsferien	Fredag d. 17. oktober. adj@sagnlandet.dk .
Indsatslørdag, efterår	Lørdag d. 25.10
Ti stier i Sagnlandet, tema-tur	Søndag 26. oktober
De dødes verden, tema-tur	Søndag 23. november
Juleåbent	29.-30. november, 6.-7. og 13.-14. December (brug for Vennehjælp). adj@sagnlandet.dk .